REZISTENŢA LA RUPERE

Arthur C. Clarke

Grant completa jurnalul de bord al lui **Star Queen,** când auzi uşa cabinei deschizându-se înapoia sa. Nu se deranjă să întoarcă privirea... nici n-ar fi fost necesar, întrucât la bordul navei se mai găsea doar un singur om. Totuşi, când nimic nu se întâmplă, iar McNeil nu vorbi şi nici nu trecu pragul, tăcerea prelungită îi stârni în cele din urmă curiozitatea, făcându-i să-şi răsucească scaunul rotativ.

McNeil stătea în cadrul uşii, lăsând impresia că văzuse o stafie. Metafora răsuflată fulgeră imediat prin mintea lui Grant. Nu ştia cât de aproape era adevărul. Dintr-un anumit punct de vedere, McNeil chiar văzuse o stafie — pe cea mai înspăimântătoare dintre toate: propria-i fantomă.

— Ce s-a întâmplat? pufni Grant. Nu te simţi bine, sau ce ai?

Inginerul clătină din cap. Grant observă mărgeluşele de transpiraţie care i se desprinseră de pe frunte şi porniră sclipind prin cabină, pe traiectorii perfect rectilinii. Muşchii gâtului îi zvâcniră, dar nu se auzi nici un sunet. Tovarăşul lui părea gata să izbucnească în plâns.

— Suntem terminaţi, şopti acesta în cele din urmă. Am pierdut rezerva de oxigen.

Apoi izbucni într-adevăr în plâns. Semăna cu o păpuşă de cauciuc ce se dezumfla încet. Nu putea să cadă, fiindcă nu exista gravitaţie, de aceea se îndoi din mijloc, plutind în prag.

Grant nu răspunse nimic. În mod inconştient, îşi stinse ţigara în scrumieră, strivind-o cu ură până ce dispăru şi ultimul licăr. Deja aerul părea să se strângă în jurul său, pe măsură ce spaima cea mai veche a zborurilor spaţiale îi încleştă beregata.

Slăbi încetişor chingile elastice care, atunci când stătea aşezat, confereau o oarecare iluzie de greutate, şi, cu o dexteritate intrată în reflex, se lansă spre uşă. McNeil nu-l urmă. Chiar ţinând cont de toate urmările şocului suferit, acesta nu se comporta deloc bine. Trecând pe lângă inginer, Grant îl înghionti furios şi-i spuse să-şi revină.

Cala era o încăpere mare, emisferică, având în centru o coloană groasă prin care treceau comenzile şi cablurile spre cealaltă jumătate a navei, ce avea forma unei haltere, aflată la o sută de metri distanţă. Era ticsită cu lăzi şi cutii dispuse într-o configuraţie tridimensională suprarealistă, care făcea foarte puţine concesii gravitaţiei.

Chiar dacă încărcătura ar fi dispărut în mod brusc, Grant n-ar fi băgat de seamă. Avea ochi doar pentru uriaşul rezervor de oxigen, mai înalt decât el, fixat de perete în apropierea uşii interioare a sasului. Acesta arăta la fel cum îl văzuse ultima dată — placat în aluminiu sclipitor, cu părţile metalice laterale ce păstrau senzaţia vagă de răceală, fapt care oferea singurul indiciu referitor la conţinutul său. Toate conductele păreau în stare perfectă. Nu se zărea nici un semn al vreunei nereguli, cu excepţia unui detaliu minor. Acul volumetrului zăcea nemişcat la zero.

Grant privi tăcut simbolul acela, tot aşa cum un locuitor din vechea Londră, revenind seara acasă, pe timpul Ciumei, s-ar fi uitat la o cruce grosolană, proaspăt scrijelită pe uşa casei lui. După aceea, lovi de cinci-şase ori cadranul, nutrind speranţa deşartă că acul s-ar fi înţepenit, deşi nu se îndoise nici o clipă de veridicitatea mesajului său. Într-un fel, veştile îndeajuns de rele au incluse în enunţul lor propria garanţie a adevărului. Numai cele bune trebuie confirmate.

***

Când Grant se întoarse în cabina de comandă, McNeil îşi revenise. Nu avu nevoie decât să arunce o privire către uşiţa deschisă a dulăpiorului de medicamente pentru a pricepe motivul refacerii rapide a inginerului. Acesta încercă chiar o tentativă de glumă.

— A fost un meteorit, spuse el. Ne-au zis că o navă de dimensiunile astea poate fi lovită odată la o sută de ani. Se pare că am îmbătrânit cu nouăzeci şi cinci de ani mai repede.

— Totuşi, de ce nu s-a declanşat alarma? Presiunea aerului este normală… Atunci, cum a perforat blindajul?

— Nu l-a perforat, explică McNeil. Ştii că oxigenul circulă pe partea opusă soarelui, prin conducte refrigeratoare care-l

menţin lichid. Probabil că meteoritul a spart conductele şi lichidul, pur şi simplu s-a evaporat prin fierbere.

Grant căzu pe gânduri. Se întâmplase ceva serios, ba chiar grav, totuşi nu era obligatoriu să fie fatal. La urma urmelor, străbătuseră trei sferturi din drum.

— Regeneratorul n-ar putea menţine aerul respirabil? se interesă el, cu o voce din care răzbătea speranţa.

McNeil scutură din cap.

— N-am analizat toate detaliile, însă cunosc răspunsul. Cu ocazia descompunerii bioxidului de carbon şi a recirculării oxigenului liber, are loc o pierdere de aproximativ zece la sută. De aceea aveam nevoie de rezervă.

— Costumele spaţiale! exclamă brusc Grant. Ce-i cu buteliile lor?

Vorbise fără să se gândească şi înţelegerea instantanee a greşelii

sale îl făcu să se simtă şi mai mizerabil.

— Nu putem păstra oxigenul în ele… după câteva zile, s-ar evapora. Gazul comprimat dinăuntrul lor asigură treizeci de minute -atât cât ai nevoie ca să ajungi la rezervorul principal, în caz de necesitate.

— Trebuie să existe o soluţie… chiar dacă ar însemna să abandonăm încărcătura. Să încetăm să mai facem presupuneri şi să stabilim cu exactitate în ce situaţie ne aflăm.

Grant era în egală măsură furios şi speriat. Era furios pe McNeil pentru că cedase psihic. Era furios pe proiectanţii navei, care nu prevăzuseră această posibilitate de unu-la-Dumnezeu-ştie-câte-milioane. Scadenţa avea să fie peste vreo două săptămâni, şi până atunci se puteau întâmpla multe. Pentru o clipă, gândul acesta îl ajută să-şi menţină temerile la distanţă.

În mod evident, era o stare de necesitate, dar una dintre acelea prelungite în chip straniu, care păreau că se petrec numai în spaţiu. Aveau suficient timp să se gândească… poate chiar prea mult.

Grant se instală în scaunul pilotului, îşi fixă chingile şi luă un blocnotes.

— Să recapitulăm faptele, începu el, afişând un calm artificial. Avem aerul care circulă prin navă şi pierdem zece la sută din oxigen la fiecare trecere prin regenerator. Vrei să-mi

dai manualul, te rog? Îmi este imposibil să ţin minte câţi metri cubi utilizăm zilnic.

Afirmând că probabilitatea ca **Star Queen** să fie izbită de un meteorit apărea o dată într-o sută de ani, McNeil simplificase problema în mod grosier, totuşi inevitabil. Răspunsul exact depindea de extrem de mulţi factori -trei generaţii de statisticieni nu făcuseră altceva decât să enunţe nişte reguli atât de aproximative încât companiile de asigurare continuau să se înfioare de spaimă când uriaşele ploi de meteoriţi măturau ca un uragan orbitele planetelor interioare.

Bineînţeles, totul depindea de ceea ce se înţelegea prin cuvântul "meteorit". Fiecare bucată de zgură cosmică ajunsă pe suprafaţa Pământului are un milion de rude mai mici, ce pier pentru totdeauna în acea "ţară a nimănui" unde atmosfera încă nu s-a sfârşit, iar spaţiul de-abia se pregăteşte să înceapă — acea zonă crepusculară în care, uneori, în timpul nopţii, bântuie strania auroră.

Rudele respective sunt familiarele stele căzătoare, rareori depăşind în mărime gămălia unui ac, acestea, la rândul lor, fiind întrecute de un milion de ori de particulele prea mici pentru a-şi lăsa urma vizibilă a morţii atunci când coboară din ceruri. Toate la un loc, nenumăratele grăunţe de praf, ocazionalii bolovani, până şi munţii călători cu care Pământul se întâlneşte poate o dată la un milion de ani, alcătuiesc familia meteoriţilor.

***

În privinţa zborurilor spaţiale, un meteorit prezintă importanţă numai dacă, străpungând învelişul unei nave, produce un orificiu îndeajuns de mare pentru a fi periculos — aşadar, totul este o problemă de viteze relative şi de dimensiuni. Se alcătuiseră tabele ce prezentau coliziuni aproximative, pentru diferite regiuni ale Sistemului Solar — şi pentru diferite mărimi de meteoriţi, ce ajungeau până la mase de numai câteva miligrame.

Cel care lovise **Star Queen** era un gigant, având diametrul de aproape un centimetru şi masa de zece grame. În conformitate cu tabelele respective, timpul de aşteptare pentru o ciocnire cu un astfel de monstru era de zece la puterea a

noua zile, adică aproximativ trei milioane de ani. Siguranţa virtuală că un asemenea incident nu avea să se mai repete în decursul istoriei omeneşti îi consola prea puţin pe Grant şi McNeil.

Cu toate acestea, situaţia ar fi putut să fie şi mai tragică. **Star Queen** se găsea de o sută cincisprezece zile pe drum şi mai avea de mers alte treizeci de zile. Călătorea, precum toate cargoboturile, pe lunga elipsă tangenţială ce atingea orbita Pământului şi a lui Venus de cealaltă parte a Soarelui. Rapidele nave de pasageri treceau de la o planetă la alta cu viteze de trei ori mai mari şi consumând de zece ori mai mult combustibil, dar **Star Queen** trebuia să-şi urmeze ruta predestinată, aidoma unui tren de marfă, încheindu-şi călătoria în o sută patruzeci şi cinci de zile.

Ar fi fost greu de închipuit o navă spaţială cu un aspect mai diferit în comparaţie cu imaginea tradiţională de la începutul secolului XX. **Star Queen** consta din două sfere, una de cincizeci şi cealaltă de douăzeci de metri diametru, cuplate printr-un cilindru lung de o sută de metri. Întreaga structură aducea cu o replică imensă a atomului de hidrogen. Echipajul, încărcătura şi comenzile se găseau în sfera mai mare, celălalt glob conţinând motoarele atomice şi fiind impropriu, pentru a folosi un eufemism, vieţii.

Nava fusese construită în spaţiu şi n-ar fi putut decola nici măcar de pe suprafaţa Lunii. La putere maximă, propulsia ionică producea o acceleraţie egală cu a douăzecea parte din cea gravitaţională, asigurându-i într-o oră viteza necesară pentru a deveni din satelit al Pământului un satelit al lui Venus.

Ridicarea încărcăturii de pe suprafaţa planetelor cădea în sarcina micilor şi puternicelor rachete cu combustibil chimic. Peste o lună, şlepurile aveau să se înalţe de pe Venus pentru joncţiune, însă **Star Queen** n-avea să se oprească, deoarece la pupitrul de comandă nu avea să se afle nimeni. Nava urma să-şi continue drumul orbeşte pe traiectoria ei, gonind pe lângă Venus cu mulţi kilometri pe secundă… iar după cinci luni urma să revină lângă orbita Pământului, deşi planeta avea să fie hăt departe.

***

Este surprinzător cât de mult durează o simplă adunare atunci când viaţa ta depinde de rezultatul final. Grant parcurse de mai multe ori coloana scurtă de cifre, înainte de a renunţa la speranţa că totalul urma să se modifice. În final, începu să bată darabana nervos, pe plasticul alb al consolei.

— Cu toate economiile posibile, observă el, putem rezista aproximativ douăzeci de zile. Asta înseamnă că vom fi la zece zile depărtare de Venus când...

Vocea i se stinse.

Zece zile nu păreau prea mult... totuşi puteau la fel de bine să fie zece ani. Grant se gândi ironic la toţi scriitoraşii de duzină care folosiseră exact genul acesta de situaţie în cărţile şi serialele lor. În asemenea împrejurări, conform experţilor în astfel de scenarii — dintre care prea puţini trecuseră vreodată de Lună — existau trei variante.

Soluţia optimă, devenită deja un clişeu, era preschimbarea navei într-o uriaşă seră, sau într-o fermă hidroponică, lăsând totul pe seama fotosintezei. Următoarea posibilitate implica realizarea unor minuni de inginerie chimică sau atomică, explicate în detaliile cele mai plictisitoare, vizând construirea unui generator de oxigen, care nu numai că avea să salveze viaţa eroului — şi, desigur, pe a eroinei -ci urma să-l transforme pe acesta în proprietarul unor brevete fabulos de valoroase. A treia soluţie — **deus ex machina —** o reprezenta sosirea unei nave având exact aceeaşi traiectorie şi viteză cu cea aflată în pericol.

Asta era doar ficţiune; în viaţa adevărată însă, lucrurile stăteau cu totul diferit. Deşi prima idee avea o bază teoretică, la bordul lui **Star Queen** nu exista nici măcar un pacheţel cu seminţe de iarbă. Cât despre isprăvile inginereşti, doi bărbaţi — indiferent cât de sclipitori şi de disperaţi ar fi fost — n-ar fi avut mari şanse ca, în numai câteva zile, să aducă îmbunătăţiri rezultatului final al muncii desfăşurate de zeci de organizaţii importante de cercetare, pe parcursul unui întreg secol. Iar nava care "întâmplător trecea prin preajmă" era, aproape prin definiţie, o imposibilitate. Chiar dacă alte vehicule ar fi fost lansate pe aceeaşi traiectorie eliptică — Grant nu cunoştea însă vreun astfel de caz — atunci, graţie legilor înseşi ce le guvernau mişcările, ele urmau să păstreze permanent diferenţele iniţiale. Nu era chiar imposibil ca un pachebot,

gonind pe orbita sa hiperbolică, să treacă la câteva sute de mii de kilometri de ei... Însă cu o viteză atât de mare încât ar fi fost la fel de inaccesibil ca şi Pluto.

— Dacă am abandona încărcătura, sugeră în cele din urmă McNeil, ne-am putea schimba orbita?

Grant clătină din cap.

— Aşa sperasem, oftă el, dar nu ţine. Am putea ajunge lângă Venus într-o săptămână dacă am vrea... dar n-am mai avea combustibil pentru frânare şi nimic de pe planetă nu ne-ar putea opri să trecem mai departe.

— Nici chiar un pachebot?

— Conform lui **Lloyd's Register,** în clipa de faţă, Venus are numai două cargoboturi. Oricum, ar fi o manevră practic imposibilă. Chiar dacă şi-ar putea sincroniza viteza cu a noastră, cum s-ar mai înapoia nava de salvare? Ar fi nevoie de o viteză cam de cincizeci de kilometri pe secundă!

— Dacă noi n-avem idei, spuse McNeil, poate că are cineva de pe Venus. Ar fi bine să vorbim cu ei.

— Intenţionam s-o fac de îndată ce decideam ce să le spun. Vrei să te duci şi să orientezi antena?

Grant îl privi pe McNeil, care părăsi cabina plutind. Probabil că inginerul avea să producă destule necazuri în următoarele zile. Deocamdată, însă, se descurcaseră bine; ca majoritatea indivizilor voinici, McNeil era jovial şi prietenos. Numai că acum, Grant constată că-i lipsea energia. Traiul prea îndelungat în spaţiu îl înmuiase, atât fizic, cât şi mintal.

***

O sonerie bâzâi pe consola comunicaţiilor. Oglinda parabolică exterioară era aţintită către lumina strălucitoare a lui Venus, aflată la o distanţă de numai zece milioane de kilometri şi deplasându-se pe o traiectorie aproape paralelă. Undele de trei milimetri emise de navă aveau să parcurgă distanţa în ceva mai mult de o jumătate de minut. Gândul că se aflau la doar treizeci de secunde de salvare avea un gust amar.

Monitorul automat de pe Venus replică prin impersonalul Recepţie, iar Grant porni să vorbească monoton şi, spera el, fără ca glasul să-i tremure. Expuse în mod detaliat situaţia şi încheie solicitând sfaturi. Nu făcu nici o aluzie la temerile

referitoare la McNeil. Din câte bănuia, inginerul îi asculta raportul.

Deocamdată, însă, nimeni de pe Venus nu auzise vestea, chiar dacă trecuse perioada de întârziere cauzată de distanţă. Mesajul avea să rămână pe suportul magnetic al înregistrării timp de câteva minute, până ce un ofiţer de comunicaţii, nebănuind nimic, urma să-l ruleze, alertat de semnalul receptorului. Individul respectiv n-ar fi avut habar ce bombă fusese amorsată, declanşând trenuri de unde de îngrijorare pe toate corpurile cereşti locuite, pe măsură ce televiziunea şi serviciile de ştiri ar fi preluat referatul. Un accident spaţial deţine o încărcătură dramatică ce alunga orice alt titlu de senzaţie.

Până acum, Grant fusese prea preocupat de propria-i siguranţă pentru a se gândi la încărcătura navei. Un căpitan din vechime, a cărui primă responsabilitate o constituia corabia sa, ar fi rămas poate şocat de această atitudine. Grant se sprijinea însă pe raţiune: **Star Queen** nu se putea scufunda, nu se putea ciocni de stânci submarine ce nu figurau pe hărţi şi nici nu putea dispărea ca prin farmec, aşa cum se întâmplase cu atâtea vapoare, pierdute pe vecie. Indiferent de soarta echipajului, nava rămânea în siguranţă. Dacă era lăsată în pace, avea să continue să-şi descrie orbita cu atâta precizie încât timp de multe secole oamenii şi-ar fi putut controla calen-darele în funcţie de apariţia ei.

Brusc, Grant îşi aminti că încărcătura fusese asigurată pentru o sumă ce depăşea douăzeci de milioane de dolari. Nu existau multe produse atât de valoroase încât să fie trimise de pe o planetă pe alta, iar majoritatea lăzilor din cală preţuiau mai mult decât propria lor greutate — sau mai exact, masă — în aur. Poate că unele obiecte puteau fi utile în această împrejurare critică... Ajuns în acest punct cu raţionamentul, Grant începu să caute foile de expediţie.

Răsfoia preocupat filele subţiri şi rezistente, când McNeil reveni în cabină.

— Am redus presiunea aerului, îl anunţă el. Învelişul exterior prezintă mici fisuri care, în condiţii normale, n-ar fi contat prea mult.

Grant încuviinţă neatent şi-i întinse un teanc de hârtii.

— Astea sunt foile de expediţie. Eu zic să le parcurgem amândoi, pentru eventualitatea în care încărcătura ar conţine ceva util.

Chiar dacă n-ar fi avut alt scop, ar fi putut el adăuga, decât de a le oferi o preocupare menită să le abată gândurile de la sumbrele perspective.

Parcurgând coloanele lungi de articole numerotate — o mostră elocventă a comerţului interplanetar — Grant se pomeni întrebându-se ce anume se afla înapoia unor consemnări seci, de tipul: **Articolul 347 — 1 carte — Greutate brută: 4 kg.**

Fluieră prelung, constatând că produsul era însoţit de un asterisc atestând o asigurare de o sută de mii de dolari, apoi îşi aminti că auzise la radio că Muzeul Venusian achiziţionase un exemplar princeps din lucrarea **Cei şapte stâlpi ai înţelepciunii.**

După alte câteva file, întâlni o consemnare cu totul opusă: **Diferite cărţi — 25 kg — Fără valoare.**

Expedierea cărţilor respective spre Venus costase o mică avere, totuşi acestea erau considerate "fără valoare". Grant căzu pe gânduri. Poate că cineva care părăsea pentru totdeauna Pământul lua cu el, pe noua lume, comorile sale cele mai de preţ — acele cărţi care, mai presus de orice altceva, îi formaseră mintea.

Articolul 564 — 12 bobine film.

Acestea, desigur, trebuiau să conţină super-epopeea neroniană **Arderea Romei,** care plecase de pe Pământ în ultima clipă, înainte de a fi interzisă de cenzură. Venus o aştepta cu o nerăbdare evidentă.

Produse medicale — 50 kg. Ladă cu ţigări — 1 kg. Instrumente de precizie — 75 kg. Lista continua în acelaşi fel. Fiecare articol reprezenta ceva rar sau ceva pe care industria sau ştiinţa unei civilizaţii mai tinere nu-l putea produce cel puţin deocamdată.

Încărcătura se împărţea distinct în două categorii: obiecte exclusiv de lux şi obiecte de strictă necesitate. În rest, existau puţine produse intermediare. Şi nimic, dar absolut nimic care să-i ofere lui Grant cea mai măruntă speranţă. Desigur, ştia că nu s-ar fi putut să fie altfel, totuşi asta nu-l împiedica să simtă o dezamăgire de-a dreptul iraţională.

Când, în cele din urmă, sosi şi răspunsul de pe Venus, fu nevoie de aproape o oră pentru a trece prin aparatura de înregistrare. Era un chestionar atât de amănunţit încât Grant se întrebă posac dacă avea să trăiască până ar fi reuşit să răspundă la toate întrebările. Majoritatea erau de natură tehnică şi se refereau la navă. Experţii de pe cele două planete îşi puneau minţile la bătaie în strădania de a salva **Star Queen** şi încărcătura ei.

— Ei bine, ce zici? întrebă Grant, după ce McNeil termină de parcurs mesajul. (Îl studia pe inginer cu atenţie, urmărind apariţia altor semne de stres.)

După o tăcere îndelungată, McNeil ridică din umeri şi primele sale cuvinte răsunară ca un ecou al gândurilor lui Grant:

— În mod sigur, ne va da o ocupaţie. Nu voi putea rula toate testele solicitate în mai puţin de o zi. În mare parte, intuiesc cam ce vor ei, totuşi unele întrebări sunt complet aiurite.

Grant bănuia acest lucru, dar nu comentă nimic, lăsându-l pe celălalt să continue.

— Viteza pierderilor prin blindaj... mi se pare firesc să se intereseze de asta, însă la ce le-ar servi eficienţa scuturilor antiradiaţie?

Cred că încearcă să ne ţină moralul ridicat, prefăcându-se că au nişte idei trăsnet, sau vor să fim atât de ocupaţi încât să n-avem timp să ne facem griji.

Grant se simţi simultan uşurat şi neliniştit de calmul lui McNeil; uşurat deoarece se temuse de o altă criză, totuşi neliniştit pentru că inginerul nu se încadra câtuşi de puţin în categoria psihologică pe care i-o stabilise. Oare episodul iniţial era tipic pentru un bărbat, sau putea fi valabil în cazul oricui?

Pentru Grant, lumea se împărţea de obicei în alb şi negru — de aceea, el se simţi iritat, fiindcă nu putea decide dacă McNeil era laş ori curajos. Posibilitatea ca ambele caracteristici să fie valabile nu-i trecu nici o clipă prin minte.

***

Zborul spaţial beneficiază de o atemporalitate care nu se regăseşte în nici o altă experienţă umană. Până şi pe Lună,

umbrele se târăsc leneşe de la un stei la altul, pe măsură ce soarele mărşăluieşte fără grabă pe cer. Pe Pământ, există permanent uriaşul orologiu al globului rotitor, ce marchează orele, continentele jucând rolul limbilor. În schimb, într-o călătorie lungă cu o navă stabilizată giroscopic, aceleaşi configuraţii ale razelor de soare rămân nemişcate pe perete sau pe podea, deşi cronometrul continuă să-şi ticăie orele şi zilele lipsite de sens.

Grant şi McNeil învăţaseră de mult să se adapteze condiţiilor existente. În adâncurile spaţiului, ei se mişcau şi gândeau cu o încetineală ce avea să dispară atunci când călătoria se apropia de final şi sosea momentul pentru începerea manevrelor de frânare. Acum, în ciuda faptului că perspectiva morţii atârna deasupra capetelor lor, ei continuau să-şi desfăşoare activitatea pe făgaşurile adâncite ale obişnuinţei.

În fiecare zi, Grant completa jurnalul de bord, verifica poziţia navei şi-şi îndeplinea diversele sarcini de rutină. McNeil se comporta de asemenea normal, deşi Grant suspecta că anumite activităţi de întreţinere tehnică erau executate cu multă superficialitate.

Trecuseră trei zile de la impactul cu meteoritul. De douăzeci şi patru de ore, Pământul şi Venus se aflau în teleconferinţă şi Grant se întreba când urma să li se aducă ia cunoştinţă rezultatul deliberărilor. Nu credea că mai puteau fi salvaţi nici chiar de cele mai inteligente creiere din Sistemul Solar, totuşi îi venea greu să abandoneze speranţele când totul continua să pară normal, iar aerul era tot proaspăt şi pur.

În cea de-a patra zi, Venus îi contactă din nou. Excluzând detaliile tehnice, mesajul nu era nimic altceva decât un discurs funebru. Grant şi McNeil fuseseră trecuţi la capitolul pierderi, dar în acelaşi timp li se transmiteau instrucţiuni amănunţite privind siguranţa încărcăturii.

Pe Pământ, astronomii calculau toate posibilele orbite de joncţiune prin care **Star Queen** ar fi putut fi interceptată în următorii ani. Exista chiar o posibilitate ca nava să întâlnească un vehicul terestru, peste şase-şapte luni, când avea să treacă din nou prin afeliu, dar manevra putea fi executată doar de un pachebot rapid, lipsit de pasageri, iar combustibilul necesar valora o avere.

***

McNeil dispăru la scurt timp după recepţionarea mesajului. La început, Grant se simţi uşurat; nu se băga în viaţa intimă a inginerului şi avea de scris o mulţime de scrisori, deşi chestiunea testamentului intenţiona s-o lase pe mai târziu.

Era rândul iui McNeil să prepare masa "de seară", o ocupaţie care-i făcea plăcere, întrucât acesta nu obişnuia să neglijeze cerinţele propriului stomac. Când însă din chicinetă nu răsunară zgomotele obişnuite, Grant porni în căutarea colegului său.

Îl descoperi pe inginer întins în cuşeta personală, împăcat cu Universul. Alături de el, plutea o ladă metalică, mare, care fusese forţată şi deschisă. Grant nu trebui s-o examineze îndeaproape pentru a-i ghici conţinutul. Era suficient să-l privească pe McNeil.

— E de-a dreptul ruşinos, vorbi acesta, fără umbră de stânjeneală, să sugi chestia asta printr-un tub. N-ai putea aranja nişte gravitaţie, ca să putem bea aşa cum se cuvine?

Grant îl fulgeră cu o privire în care se împleteau dispreţul şi mânia, dar McNeil îi susţinu căutătura netulburat.

— Haide, nu-mi strica cheful! Bea şi tu... ce mai contează acum?

Împinse o sticlă şi Grant o prinse cu dexteritate când pluti pe lângă el. Era un vin fabulos de scump — îşi amintea acum frahtul -conţinutul lădiţei valora probabil câteva mii de dolari.

— Nu cred că-i nevoie să te comporţi ca un porc, chiar şi în aceste împrejurări! rosti el cu severitate.

McNeil nu se îmbătase încă. Ajunsese abia în anticamera puternic iluminată a ameţelii şi nu pierduse tot contactul cu sărăcăcioasa lume exterioară.

— Sunt pregătit, vorbi cu solemnitate, să ascult orice argument logic împotriva acţiunii alese de mine — unul care să mi se pară absolut de bun simţ. Ar fi bine să mă convingi repede, cât mai sunt capabil să respect raţiunea.

După această tiradă, inginerul apăsă din nou balonaşul de plastic şi un jet purpuriu îi ţâşni în gură.

— Trecând peste faptul că ţi-ai însuşit bunuri ale Companiei, care, cu siguranţă, vor fi recuperate mai devreme

sau mai târziu, în nici un caz nu poţi rămâne beat câteva săptămâni.

— Asta rămâne de văzut, făcu McNeil gânditor.

— Nu cred.

Sprijinindu-se de perete, Grant împinse cu furie lădiţa, trimiţând-o prin uşa deschisă. Apoi se propulsă după ea, iar în vreme ce trântea uşa, îl auzi pe McNeil răcnind în urma lui:

— Vicleşug ordinar!

Inginerul ar fi avut nevoie de câteva momente bune, mai cu seamă în actuala lui stare, să-şi desfacă chingile şi să-l urmărească. Grant duse lădiţa înapoi în cală şi zăvorî uşa. Deoarece, în general, pe durata călătoriei prin spaţiu cala nu era încuiată, McNeil nu avea o cheie proprie, iar Grant o putea ascunde pe cea de rezervă, păstrată în cabina de comandă.

Ceva mai târziu, când trecu din nou pe lângă cabina lui McNeil, auzi pe acesta cântând. Avea alte două sticle care-i ţineau tovărăşie şi zbiera din toţi bojocii:

— *Nu ne pasă un' se duce oxigenu',*
Dacă nu se bagă-n vinu' nostru'...

Grant, a cărui educaţie fusese aproape exclusiv tehnică, nu fu capabil să identifice sursa citatului. Oprindu-se să asculte, se pomeni pe neaşteptate străbătut de un sentiment pe care, la o primă vedere, nu reuşi să-l recunoască. Acesta dispăru la fel de repede pe cât apăruse, lăsându-l îngreţoşat şi tremurând. Pentru prima dată îşi dăduse seama că aversiunea lui faţă de McNeil se preschimba lent în ură.

***

O regulă de bază a călătoriilor spaţiale stipulează că, din motive psihologice întemeiate, echipajul minim al unei misiuni de lungă durată trebuie să fie alcătuit din cel puţin trei membri.

Regulile sunt însă făcute pentru a fi încălcate, iar proprietarii lui **Star Queen** obţinuseră aprobarea Consiliului Controlului Spaţial şi al companiilor de asigurări, atunci când cargobotul pornise spre Venus fără căpitanul ei obişnuit. Acesta se îmbolnăvise în ultima clipă şi nu fusese înlocuit. Întrucât planetele n-au obiceiul de a se ţine după treburile omului, dacă nava nu pleca la timp, putea să nu mai plece deloc.

Erau la mijloc milioane de dolari... de aceea, a plecat. Atât Grant, cât şi McNeil erau indivizi extrem de capabili şi nu aveau absolut nimic împotrivă să încaseze un salariu dubiu pentru foarte puţine îndatoriri suplimentare. În ciuda unor diferenţe fundamentale în plan temperamental, cei doi se înţelegeau destul de bine în condiţii normale. Nu era vina nimănui că acum condiţiile nu mai aveau nimic în comun cu nivelul normal.

Se spune că trei zile fără mâncare sunt suficiente pentru a îndepărta majoritatea diferenţelor subtile dintre omul civilizat şi sălbatic. Deocamdată, Grant şi McNeil nu încercau vreun disconfort fizic. Imaginaţia lor însă fusese extrem de activă şi acum aveau mai multe în comun cu doi canibali flămânzi, pierduţi într-o canoe în imensitatea Pacificului, decât ar fi fost dispuşi să recunoască.

Situaţia lor prezenta un anumit aspect, poate chiar cel mai important dintre toate, ce nu fusese niciodată menţionat. Atunci când ultimele cifre de pe blocnotesul lui Grant fuseseră verificate şi răsverificate, calculele nu fuseseră chiar cele finale. Instantaneu, ambii bărbaţi făcuseră şi pasul următor, ajungând simultan la acelaşi rezultat ne rostit.

Era teribil de simplu — o parodie macabră a problemelor de matematică din ciclul primar, de tipul: "Dacă doi oameni asamblează cinci elicoptere în două zile, atunci în cât timp..."

Oxigenul avea să dureze cam douăzeci de zile pentru **doi** oameni, iar Venus se afla la treizeci de zile depărtare. Nu trebuia să fii dotat cu cine ştie ce capacităţi matematice ieşite din comun ca să înţelegi imediat că doar un om, unul singur, ar fi putut supravieţui pentru a păşi pe străzile metalice din Port Hesperes.

Scadenţa binecunoscută era peste douăzeci de zile, însă până la data trecută sub tăcere nu mai rămăseseră decât zece zile. Până atunci, aerul avea să fie suficient pentru doi oameni... şi după aceea, pentru unul singur, pe tot restul drumului. Pentru un observator suficient de detaşat, situaţia urma să fie de-a dreptul palpitantă.

Era evident că această conspiraţie a tăcerii nu mai putea dura mult. Nu-i însă uşor, nici chiar în momente mult mai plăcute, ca doi indivizi să decidă în mod amical care dintre ei trebuie să se sinucidă. Este cu atât mai dificil când aceştia nici nu discută între ei.

Grant dorea să fie absolut onest. Ca atare, nu putea face altceva decât să aştepte ca McNeil să se trezească şi apoi să-l întrebe în mod deschis. Se gândea cel mai bine în faţa consolei de comandă, de aceea intră în cabina de comandă şi se prinse cu chingile în scaunul pilotului.

O vreme, rămase privind în gol. Avea să fie mai bine, decise el, să prezinte problema în scris, mai cu seamă că relaţiile diplomatice dintre ei nu erau deloc grozave. Deschise blocnotesul şi începu: "Dragă McNeil..." Rupse imediat fila şi reîncepu: "McNeil..."

Avu nevoie de aproape trei ore pentru a termina scrisoarea, şi nici atunci nu fu pe deplin mulţumit. Unele lucruri erau al naibii de greu de pus pe hârtie. Apoi introduse scrisoarea într-un plic, îl lipi şi-l încuie în seiful personal. Putea aştepta încă o zi sau două.

***

Puţini dintre milioanele de oameni de pe Pământ şi Venus puteau să-şi imagineze tensiunea ce sporea lent la bordul lui **Star Queen.** Zile întregi, toate publicaţiile, radioul şi televiziunea anunţaseră nenumărate planuri fantasmagorice de salvare. Pe trei planete, aproape că nu mai exista alt subiect de conversaţie. Însă numai un vag ecou al acestui tumult ajungea până la cei doi bărbaţi care-l provocaseră.

Staţia venusiană putea lua oricând legătura cu **Star Queen,** dar lucrurile ce puteau fi spuse erau prea puţine. Nici un om dotat cu un minimum de decenţă n-ar fi transmis cuvinte de încurajare celor aflaţi în celula condamnaţilor la moarte, chiar dacă în privinţa datei precise a execuţiei ar fi existat o uşoară nesiguranţă.

De aceea, Venus se mulţumea cu câteva mesaje zilnice de rutină, blocând puhoiul permanent de sfaturi şi oferte mass-media ce se revărsa dinspre Pământ. Drept rezultat, companiile particulare de radio-televiziune pământene făceau eforturi disperate pentru a contacta nava în mod direct. Eşuaseră, pur şi simplu pentru că Grant şi McNeil nu se gândiseră să îndrepte antena receptorului decât spre Venus, aflată chinuitor de aproape.

Un moment destul de stânjenitor avusese loc când McNeil ieşise din cabina lui, însă, deşi relaţiile nu erau tocmai cordiale, viaţa la bord continuase aproape ca înainte.

Grant îşi petrecea majoritatea timpului în scaunul pilotului, calculând manevrele de apropiere şi scriind epistole interminabile soţiei sale. I-ar fi putut vorbi, dacă ar fi dorit-o, însă gândul la milioanele de urechi indiscrete ce stăteau la pândă îl oprise s-o facă. Circuitele de comunicaţii interplanetare ar fi trebuit să fie confidenţiale... dar existau prea multe persoane interesate de această dramă.

Peste două zile, îşi zise în sinea lui, avea să-i înmâneze lui McNeil scrisoarea sa şi puteau hotărî ce era de făcut. O astfel de întârziere urma totodată să-i ofere lui McNeil ocazia de a aborda el însuşi subiectul. Faptul că inginerul putea avea alte motive pentru a şovăi reprezenta o problemă pe care mintea lui Grant refuza în continuare s-o admită.

Se întrebase deseori cum îşi petrecea timpul McNeil. Inginerul deţinea o bibliotecă vastă de cărţi microfilmate, întrucât îi plăcea să citească mult, iar domeniul intereselor sale era neobişnuit de larg. Cartea lui favorită, Grant o ştia, era **Jurgen,** şi poate chiar acum încerca să-şi uite soarta pierzându-se în strania ei magie. Alte cărţi ale lui McNeil erau mai puţin respectabile şi multe dintre ele aparţineau unei categorii în mod bizar descrise drept "bizară".

Realitatea era că McNeil avea o personalitate mult prea subtilă şi complicată pentru a fi înţeleasă de Grant. Hedonist convins, inginerul ştia să se bucure de plăcerile vieţii, cu atât mai mult cu cât era lipsit de ele luni la rând. Nu era însă în nici un caz făptura lipsită de morală pe care o bănuise Grant cel oarecum puritan şi lipsit de imaginaţie.

Într-adevăr, se prăbuşise complet sub şocul iniţial, iar comportarea sa în episodul cu vinul fusese — după criteriile lui Grant — condamnabilă. McNeil depăşise însă criza şi-şi revenise. Aici se găsea diferenţa dintre el şi durul, dar fragilul Grant.

Deşi rutina normală a sarcinilor se redusese printr-un consens tacit, acest lucru contribuia prea puţin la destinderea relaţiilor dintre ei. Grant şi McNeil se evitau pe cât era posibil, întâlnindu-se numai la masă. În ocaziile respective, se

comportau exagerat de politicos, de parcă fiecare ar fi dorit să fie perfect normal... Însă eşua în mod inexplicabil.

Grant sperase că McNeil avea să aducă el vorba despre subiectul sinuciderii, scutindu-l astfel de o sarcină neplăcută. Refuzul încăpăţânat al inginerului de a face ceva în direcţia respectivă îi sporise dispreţul şi resentimentele faţă de acesta. Parcă pentru a înrăutăţi şi mai mult lucrurile, Grant suferea acum de coşmaruri şi dormea superficial.

Coşmarul era întotdeauna acelaşi. Copil fiind, se întâmplase nu

0 dată ca înainte de culcare să citească o poveste mult prea atractivă pentru a fi lăsată pe dimineaţă. Ca să nu fie prins, continua să citească sub plapumă, la lumina lanternei, ghemuit într-un cocon tihnit cu pereţii albi. Cam la fiecare zece minute, atmosfera devenea înăbuşitoare şi ieşirea de sub plapumă, pentru a inspira un aer delicios de răcoros reprezenta unul dintre momentele de vârf ale episoadelor cu pricina.

Acum, după treizeci de ani, acele ore inocente ale copilăriei reveniseră pentru a-l teroriza. Visa că nu mai putea scăpa de sub plapuma sufocantă, în vreme ce aerul devenea, treptat şi inevitabil, de nerespirat.

Intenţionase să-i dea scrisoarea lui McNeil după două zile, totuşi cumva amânase din nou momentul. Tărăgănarea aceasta nu-i era deloc caracteristică, însă izbutise să se autoconvingă că reprezenta un lucru perfect rezonabil.

Îi oferea inginerului ocazia de a se reabilita, de a dovedi că nu era un laş, silindu-se să abordeze el însuşi subiectul. În mod surprinzător, nu-i trecuse prin minte faptul că McNeil îl putea aştepta pe el să facă exact acelaşi lucru.

Când rămăseseră doar cinci zile până la termenul final, pentru întâia oară, mintea lui Grant atinse în treacăt ideea crimei. Era după masa "de seară", iar el încerca să se relaxeze, în vreme ce McNeil trebăluia prin chicinetă cu un exces inutil de zgomote, cel puţin aşa i se părea lui.

Ce câştigă lumea, se întrebă el, de pe urma inginerului? Acesta nu avea nici responsabilităţi, şi nici o familie; nimeni nu urma să fie prea afectat de moartea lui. Pe de altă parte, Grant avea o soţie şi trei copii la care ţinea în chip moderat, iar aceştia, la rândul lor, deşi din cine ştie ce motive obscure, nu întreceau limitele unei afecţiuni respectuoase.

Nici un judecător imparţial n-ar fi ezitat în a lua o hotărâre referitoare la care dintre ei trebuia să supravieţuiască. Dacă McNeil mai avea o urmă de decenţă, s-ar fi cuvenit să ajungă la aceeaşi concluzie, întrucât se părea că nu făcuse nimic în acea direcţie, el nu mai putea pretinde nici cel mai mic respect din partea semenilor săi.

Aceasta era logica elementară a subconştientului lui Grant, care ajunsese la o soluţie, cu zile în urmă, însă abia acum reuşea să scoată capul la lumină. Spre cinstea sa, bărbatul respinse de îndată gândul, oripilat.

El era o persoană onorabilă şi binecrescută, având un cod de comportament foarte strict. Până şi hoinarele impulsuri ucigaşe ale aşa-zisului om "normal" îi bântuiseră rareori mintea. Dar în zilele -foarte puţine la număr — care îi mai rămăseseră de trăit, ele aveau să revină tot mai des.

Acum, aerul devenise în mod evident stătut. Deşi deocamdată nu se înregistra vreo dificultate reală în respirare, rămânea un soi de memento permanent de care cei doi nu puteau scăpa, iar Grant constată că începuse să aibă probleme cu somnul. Fără să constituie o pierdere în sine, fiindcă în felul acesta scăpa de coşmaruri, insomniile îl storceau din punct de vedere fizic.

Simultan, starea lui psihică se deteriora rapid, o situaţie accentuată de faptul că McNeil părea că afişează un calm neaşteptat şi enervant. Grant îşi dădu seama că atinsese etapa în care amânarea discuţiei explicative ar fi devenit periculoasă.

Ca de obicei, McNeil se găsea în cabina lui, când Grant se duse să ia scrisoarea închisă în seif... parcă de o eternitate. Se întrebă dacă ar mai fi trebuit să adauge ceva, apoi înţelese că nu era decât un alt pretext pentru întârziere. Cu paşi hotărâţi, porni către cabina inginerului.

Un singur neutron declanşează reacţia în lanţ care, într-o singură clipită, poate distruge un milion de vieţi şi truda multor generaţii. La fel de nesemnificative sunt momentele de răscruce care pot uneori schimba cursul acţiunilor unui om, alterându-i întreaga configuraţie a viitorului.

Nimic n-ar fi putut să fie mai banal decât ceea ce-l făcuse pe Grant să se oprească pe coridor, în faţa uşii lui McNeil. În împrejurările obişnuite, probabil că nici nu şi-ar fi dat seama. Acum simţi miros de fum... provenit de la o ţigară.

Gândul că sibaritul inginer avea atât de puţin autocontrol încât îşi bătea joc de ultimii litri preţioşi de oxigen îl copleşi pe Grant, stârnind în el o furie oarbă. Pentru o secundă, rămase aproape paralizat de intensitatea sentimentelor sale.

După aceea, încet, mototoli scrisoarea. Gândul care iniţial fusese un intrus ignorat, apoi o speculaţie indiferentă, ajunse în cele din urmă pe deplin acceptat. McNeil beneficiase de o şansă, dar, prin incredibilul său egoism, se dovedise nedemn de ea. Perfect... În consecinţă, putea muri.

Iuţeala cu care Grant îmbrăţişase această concluzie n-ar fi păcălit nici un psiholog amator. Îndepărtându-se de cabina lui McNeil, bărbatul era stăpânit atât de ură, cât şi de uşurare. Dorise cu ardoare să se convingă pe sine însuşi că nu era nevoie să facă aşa ceva, ci să propună un joc al sorţilor care să le ofere amândurora şanse egale de supravieţuire.

Aceea însă fusese scuza necesară şi o înhăţase pentru a-şi absolvi conştiinţa. Deşi ar fi putut plănui, ba chiar duce la îndeplinire o crimă, Grant era genul de individ care făcea totul conform propriului cod etic.

Întâmplător, îl judeca greşit — şi nu pentru întâia oară — pe McNeil. Fiind fumător înrăit, ţigările erau de-a dreptul vitale pentru inginer chiar şi în condiţii normale. Grant, care fuma numai ocazional şi fără mare plăcere, n-ar fi înţeles niciodată cât de esenţiale deveniseră acum.

McNeil calculase cu deosebită atenţie şi ajunsese la concluzia că patru ţigări pe zi nu aveau să afecteze în mod considerabil calitatea aerului din navă, acestea fiind, în acelaşi timp, extrem de importante pentru starea sa de nervi şi, indirect, pentru cea a lui Grant.

N-ar fi avut însă nici un rost să-i explice toate acestea celuilalt. De aceea fuma în cabina sa, cu o stăpânire de sine pe care o găsea agreabilă, ba chiar voluptuos de surprinzătoare. Avusese pur şi simplu ghinion că Grant îi detectase una dintre cele patru ţigări zilnice.

În continuare, acţiunile lui Grant se dovediră remarcabil de metodice, ţinând cont de faptul că acesta era o persoană care de-abia se hotărâse să recurgă la crimă. Fără ezitare, el reveni în cabina de comandă şi deschise dulapul de medicamente, ale cărui compartimente, meticulos etichetate, conţineau aproape tot ceea ce ar fi fost necesar în cazul unei situaţii de urgenţă.

Fusese luat în consideraţie până şi cazul extrem: o sticluţă reţinută de benzi elastice, a cărei imagine stătuse ascunsă vreme de multe zile în adâncurile nepătrunse ale minţii bărbatului. Pe ea era lipită o etichetă albă, înfăţişând craniul cu două oase încrucişate, dedesubtul cărora scria: **Aprox. jumătate de gram provoacă moarte subită, fără dureri.**

Otrava acţiona instantaneu şi nu producea dureri, asta era bine. Mult mai important însă era un amănunt nemenţionat pe etichetă. Nu avea gust.

Contrastul dintre mesele pregătite de Grant şi cele preparate cu deosebită grijă şi pricepere de McNeil era izbitor. Orice om căruia îi plăcea mâncarea şi-şi petrecea mult timp în spaţiu învăţa arta culinară ca un reflex de autoapărare. McNeil o făcuse cu multă vreme înainte.

Pe de altă parte, pentru Grant, mâncatul reprezenta una dintre acele operaţii necesare, dar agasante, ce trebuiau terminate cât mai repede cu putinţă. Felul cum gătea el reflecta în mod clar această opinie. McNeil încetase de mult să mai mormăie; totuşi, probabil că ar fi fost extrem de interesat să vadă grija cu care Grant se ocupa de ultima masă.

Dacă sesizase o nervozitate sporită din partea colegului său, în timpul prânzului, nu făcu nici o referire la ea. Mâncară aproape în tăcere, dar asta nu constituia ceva neobişnuit, fiindcă epuizaseră demult majoritatea conversaţiilor superficiale. După ce strânse ultimele farfurii — adânci şi cu margini răsfrânte spre interior, pentru a împiedica plutirea conţinutului lor — Grant intră în chicinetă ca să prepare cafeaua.

Operaţiunea respectivă dură destul de mult, deoarece în ultima clipă se petrecu ceva prostesc şi de-a dreptul ridicol. Grant îşi reaminti pe neaşteptate de o peliculă clasică a secolului trecut, în care faimosul Charlie Chaplin încerca să otrăvească o nevastă detestată… şi apoi, în mod accidental, inversa paharele.

Nici o altă amintire n-ar fi putut să fie mai nedorită, virtualul criminal fiind zguduit de un acces de isterie silenţioasă. **Drăcuşorul perversiunii** al lui Poe, acel demon căruia îi făcea plăcere să sfideze canoanele atente ale autoapărării, îşi băgase coada, astfel încât trecu aproape un minut până ce Grant izbuti să-şi regăsească stăpânirea de sine.

Era sigur că, cel puţin în exterior, nu se trădase deloc în momentul revenirii "în sufragerie", ducând cele două flacoane din plastic şi tuburile prin care se sorbea. Nu putea fi nici vorbă de confuzie, deoarece "cana" inginerului purta pe ea literele MAC.

La gândul respectiv, Grant fu cât pe ce să reînceapă să chicotească prosteşte, dar reuşi să-şi păstreze controlul, gândindu-se cu seriozitate că nervii săi se găseau într-o stare chiar mai rea decât bănuise.

Îl privi fascinat, deşi în aparenţă nepăsător, pe McNeil jucându-se cu flaconul între palme. Inginerul nu părea deloc grăbit şi privea mohorât în gol. După aceea, ridică tubul spre buze şi sorbi.

După o clipă, tuşi uşor... şi o mână îngheţată păru că prinse inima lui Grant, strângând-o ca în menghină. Apoi, McNeil se întoarse către el şi rosti cu o voce lipsită de intonaţie:

— În sfârşit, ai făcut-o ca lumea! E fierbinte.

Treptat, inima celuilalt reveni la viaţă. Nu se simţi în putere să articuleze ceva şi se mulţumi să încuviinţeze din cap. McNeil lăsă flaconul să plutească în aer, la câţiva centimetri de el. Părea îngândurat, cântărindu-şi parcă vorbele înainte de a face o remarcă importantă. Grant se blestemă pentru că făcuse cafeaua atât de fierbinte; era exact genul de detaliu care ducea la prinderea asasinilor. Dacă McNeil mai întârzia mult, probabil că nervii n-aveau să-i mai reziste.

— Bănuiesc, începu inginerul cu un ton destul de degajat, că ţi-ai dat seama că aerul existent ar ajunge numai pentru o singură persoană, până la Venus.

Grant se sili să-şi stăpânească nervii tensionaţi şi-şi smulse privirea de la "ceaşca" hipnotizatoare. Când răspunse, avu senzaţia că gâtul i se uscase complet:

— Mi-am... mi-am dat seama.

McNeil atinse flaconul, constată că era în continuare prea fierbinte şi vorbi mai departe, cu un aer gânditor:

— N-ar fi atunci mai raţional dacă unul dintre noi s-ar hotărî să iasă prin ecluză, să zicem... ori să ia otravă de acolo?

Îndreptă degetul mare către dulapul cu medicamente, parţial vizibil din locul unde se aflau ei.

Grant aprobă în tăcere.

— Bineînţeles, adăugă inginerul, singurul neajuns ar fi să decidem care dintre noi să fie ghinionistul. Cred că ar trebui să tragem la sorţi, sau să procedăm în alt mod arbitrar.

Grant îl privi cu o fascinaţie care aproape îi depăşea nervozitatea permanent crescătoare. Nu crezuse niciodată că inginerul putea discuta subiectul atât de calm. Era sigur că acesta nu suspecta nimic. În mod evident, gândirea lui McNeil urmase un traseu paralel cu a sa şi de aceea nu era câtuşi de puţin o coincidenţă că alesese tocmai acest moment pentru a aborda problema.

Inginerul îl privea fix, parcă estimându-i reacţia.

— Ai dreptate, se auzi Grant spunând. Trebuie să discutăm chestia asta.

— Da, încuviinţă McNeil impasibil. Trebuie.

Apoi se întinse, luă ceaşca, duse tubul la buze şi supse încetişor.

Grant nu putu aştepta să-l vadă terminând. Spre surprinderea lui, uşurarea pe care o aştepta nu sosi. Ba chiar încercă un fior de regret, însă nu şi o mustrare de conştiinţă. Acum era puţin cam târziu să se mai gândească la aşa ceva; apoi, brusc, îşi aminti că urma să rămână singur pe **Star Queen,** hăituit de gânduri, timp de peste trei săptămâni, când avea să fie salvat.

Nu dorea să-l vadă pe McNeil murind şi simţi că i se face rău. Fără să-şi mai privească victima, se propulsă către ieşire.

***

Soarele arzător şi stelele ce nu clipeau priveau din înălţimi spre **Star Queen** ce părea că încremenise pe loc, aidoma lor. Era imposibil de spus dacă nava atinsese viteza maximă, iar milioane ce cai-putere încătuşaţi în sfera mai mică aşteptau momentul eliberării. Ba chiar era imposibil de precizat dacă exista viaţă în interior.

Un sas de pe partea umbrită se deschise lent, lăsând lumina să se reverse dinăuntru, formând un cerc strălucitor ce părea straniu, suspendat în beznă. Apoi acesta fu astupat de două siluete ce plutiră afară din navă.

Dintr-un motiv destul de important, una era mai mătăhăloasă decât cealaltă. Există, desigur, unele veşminte ce

pot fi purtate ori abandonate, după capriciile modei, neavând alte efecte nefaste decât posibila micşorare a prestigiului social. Costumele spaţiale nu se numără printre ele.

În beznă, se petrecea ceva greu de înţeles, după care silueta mai mică porni să se mişte, lent la început, apoi sporindu-şi treptat viteza. Ieşi din umbra navei în strălucirea orbitoare a Soarelui; acum, se putea zări că pe spinare avea fixată o butelie cu gaz, din care ţâşnea un jet subţire, risipindu-se aproape imediat în spaţiu.

Era o rachetă improvizată, dar eficientă. Nu exista posibilitatea ca infima atracţie gravitaţională a cargobotului să atragă corpul pe o orbită în jurul lui.

Rotindu-se uşor, cadavrul se micşora pe fundalul stelelor şi dispăru din vedere în mai puţin de un minut. Silueta din cadrul sasului îl privi, nemişcată. Apoi, trapa exterioară se închise, pata gălbuie pieri şi doar palida lumină a Pământului mai scânteie pe blindajul umbrit al navei.

Nimic altceva nu se mai întâmplă timp de douăzeci şi trei de zile.

Căpitanul lui **Hercules** se întoarse, oftând uşurat, spre coechipierul său.

— Mă temusem că n-o să reuşească. Trebuie să fi fost al naibii de greu să ieşi de pe orbită, pilotând de unul singur… şi în aerul ăla viciat. Cât de repede putem ajunge la el?

— Cam într-o oră. Orbita sa mai prezintă puţină excentricitate, dar acest lucru poate fi corectat din partea noastră.

— Perfect. Anunţă-i pe cei de pe **Leviathan** şi **Titan** că putem executa joncţiunea şi cere-le să-i dea drumul. Aş vrea, totuşi, să nu vindem nici un pont amicilor de la ştiri până nu încheiem operaţiunea.

Celălalt avu buna-cuviinţă să roşească.

— Nici nu intenţionam, replică el cu un ton uşor jignit, în timp ce apăsa delicat tastele calculatorului.

Răspunsul afişat instantaneu pe display păru să-l nemulţumească.

— Ar fi preferabil să intrăm în Queen şi să-i reducem viteza, înainte de a chema celelalte remorchere, altfel o să irosim o mulţime de combustibil. Are o viteză mai mare cu cel puţin un kilometru pe secundă.

— De acord. Atunci, anunţă-i pe ceilalţi să fie pregătiţi, dar să nu pornească până nu le dăm coordonatele noii orbite.

În timp ce mesajul străbătea pătura neîntreruptă de nori care acoperea o jumătate din cerul de sub ei, secundul întrebă gânditor:

— Oare ce simte el acum?

— Îţi zic eu: E atât de fericit că trăieşte, încât îl doare în cot de orice altceva.

— Cu toate astea, nu cred că mi-ar plăcea să-mi abandonez coechipierul în spaţiu pentru a avea posibilitatea de a ajunge acasă.

— Nimănui nu i-ar face plăcere aşa ceva. Ai auzit însă şi tu transmisiunea: au discutat cu calm între ei, iar cel care a pierdut a ieşit prin sas. Era singura cale...

— Poate... Şi totuşi, mi se pare oribil să-ţi laşi un tovarăş să se sacrifice, cu atâta sânge rece, pentru ca tu să poţi trăi.

— Nu fi un afurisit de sentimental! Fac prinsoare că dacă noi am fi păţit aşa ceva, mi-ai fi dat un brânci afară, chiar înainte de a-mi putea spune rugăciunea.

— Dacă nu mi-o luai tu înainte... Deşi nu-mi vine să cred că **Hercules** ar fi putut păţi aşa ceva! Mai mult de cinci zile în afara portului n-am fost, aşa-i? Şi mai vorbim despre romantismul călătoriilor spaţiale!

Căpitanul nu-i răspunse. Privea atent displayul de navigaţie, fiindcă **Star Queen** ar fi trebuit de acum să intre în raza lor vizuală. După un interval în care manevră reglajele fine, suspină încetişor, satisfăcut:

— Uite-o... cam la nouăzeci şi cinci de kilometri. Anunţă echipajul să se pregătească şi trimite-i lui un mesaj de îmbărbătare. Chiar dacă nu-i adevărat, spune-i că ajungem în treizeci de minute.

***

Treptat, cablurile lungi de o mie de metri se întinseră, absorbind impulsurile relative ale navelor, apoi slăbiră din nou, când **Star Queen** şi **Hercules** se întoarseră una către alta. Vinciurile electrice începură să se învârtă şi, aidoma unui păianjen deplasându-se pe firul său, **Hercules** lunecă lângă cargobot.

Tehnicienii, îmbrăcaţi în costume spaţiale, asudară folosind masivele aparate individuale cu reacţie, până ce conectară ecluzele. Trapele exterioare glisară şi aerul din sasuri se amestecă: proaspăt cu învechit. Aşteptând cu o butelie de oxigen în mână, secundul lui **Hercules** se întrebă în ce stare avea să-l găsească pe supravieţuitor. După aceea, trapa interioară a lui **Star Queen** se deschise.

Pentru o clipă, cei doi bărbaţi rămaseră privindu-se, din capetele coridorului scurt ce conecta acum sasurile. Venusianul fu surprins şi puţin dezamăgit să constate că nu încerca nici o senzaţie de dramatism.

Atât de multe se petrecuseră pentru a putea face posibil momentul acesta, încât desfăşurarea lui reală constituia mai degrabă un eşec spectaculos chiar în clipa când luneca în trecut. Fiind un romantic incurabil, dorea să poată spune ceva memorabil, o frază de tipul "Doctor Livingstone, dacă nu mă înşel?", care să rămână în istorie. Dar singurele cuvinte ce-i ieşiră din gură erau de o banalitate înspăimântătoare:

— Mă bucur să te văd, McNeil.

Deşi era mult mai slab şi oarecum tras la faţă, McNeil supravieţuise cu bine chinului. Inspiră recunoscător oxigenul proaspăt şi respinse sugestia de a se întinde şi de a trage un pui de somn. După cum îi explică, în ultima săptămână nu făcuse altceva decât să doarmă pentru a economisi aerul. Secundul surâse uşurat. Se temuse că relatarea istoriei avea să întârzie.

Încărcătura era transferată şi celelalte două remorchere se înălţau dinspre uriaşa şi orbitoarea seceră a lui Venus, în vreme ce McNeil rememora evenimentele ultimelor săptămâni.

Vorbea destul de calm şi impersonal, parcă povestind o aventură ce nu-l privise direct, sau care nici măcar nu avusese loc. Într-o anumită măsură, chiar aşa stăteau lucrurile, deşi ar fi fost incorect ca cineva să sugereze că McNeil minţea.

Inginerul nu inventase nimic, dar omisese multe lucruri. Avusese la dispoziţie trei săptămâni ca să-şi pregătească versiunea asupra evenimentelor şi aprecia că aceasta nu avea nici o fisură…

***

Grant ajunsese deja la uşă, când McNeil rostise încet:

— De ce te grăbeşti? Crezusem că avem ceva de discutat.

Grant se prinsese de cadrul uşii pentru a se opri. Se întorsese lent şi-l privise uluit pe inginer. McNeil ar fi trebuit să fie deja mort... dar stătea destul de confortabil, examinându-l cu o uitătură ciudată.

— Stai jos, vorbise el poruncitor, lăsând impresia că toată autoritatea trecuse în mâinile sale. Grant se supusese, aproape lipsit de voinţă. Era ceva în neregulă, deşi nu-şi putea imagina ce anume.

Tăcerea din cabina de comandă păruse că durează o eternitate. Într-un târziu, McNeil spusese cu tristeţe:

— Nu mă aşteptasem la aşa ceva din partea ta.

În cele din urmă, Grant îşi regăsise vocea, deşi el personal avea senzaţia că nu-i aparţinea.

— Ce vrei să spui?

— Tu ce crezi? replicase celălalt, aparent doar puţin iritat. Mă refer la încercarea ta de a mă otrăvi.

Universul nesigur al lui Grant se prăbuşise definitiv, însă oricum nu-i mai păsa de mult. McNeil începuse să-şi cerceteze cu atenţie unghiile perfect întreţinute.

— Ca fapt divers, continuase el, adoptând tonul cuiva care s-ar fi interesat cât este ora, când te-ai hotărât să mă omori?

Senzaţia de ireal era atât de copleşitoare încât lui Grant i se părea că joacă un rol, că ceea ce se întâmpla nu avea nici o legătură cu viaţa adevărată.

— Azi dimineaţă, răspunsese, convins de afirmaţia sa.

— Hmm, făcuse inginerul în mod evident sceptic.

Apoi se ridicase în picioare şi se propulsase către dulapul cu medicamente. Ochii lui Grant îl urmăriseră scotocind în interior şi revenind cu flaconaşul de otravă. Părea la fel de plin; Grant avusese grijă în această privinţă.

— Presupun că ar fi trebuit să mă apuce dracii, spusese McNeil pe un ton relaxat, ţinând sticluţa între degetul mare şi arătător. Totuşi, nu se-ntâmplă aşa. Probabil că asta se datorează faptului că niciodată nu mi-am făcut iluzii în privinţa naturii umane. Şi, desigur, îmi dădusem seama demult.

Doar ultimele cuvinte reuşiseră să fie percepute de Grant.

— Ţi-ai... dat seama?

— O, Doamne, bineînţeles! Mă tem că eşti prea uşor de pătruns ca să ajungi un criminal adevărat. Iar acum, eşuarea planului tău ne pune pe amândoi într-o situaţie neplăcută, nu-i aşa?

Afirmaţia nu lăsa posibilitatea unei replici.

— În mod normal, continuase gânditor inginerul, ar fi trebuit să fac o criză de nervi, să chem prin radio autorităţile de pe Venus şi să te denunţ. Ar fi însă de-a dreptul inutil, şi oricum nu sunt genul care să-şi piardă stăpânirea de sine. Evident, o să spui că asta se datorează lenei mele... totuşi, nu-s de aceeaşi părere.

Rânjise strâmb spre Grant, după care adăugase:

— Oho, ştiu bine ce gândeşti despre mine — m-ai etichetat deja în mintea ta ordonată, nu-i aşa? Sunt mândru şi prea indulgent cu propriile-mi defecte, n-am curaj moral — de fapt, n-am nici un fel de morală — şi nu-mi pasă decât de propria persoană. Ei bine, nu te contrazic. Poate că nouăzeci la sută e adevărat. Însă restul de zece la sută este teribil de important!

Grant nu se simţea în stare de analize psihologice, iar momentul respectiv nu părea câtuşi de puţin potrivit pentru aşa ceva. În plus, continua să-l obsedeze eşecul său şi misterul supravieţuirii lui McNeil. Inginerul, care deţinea răspunsurile respective, nu se zorea să-i risipească nedumerirea.

— Şi ce-ai de gând să faci? se răstise Grant, dorind să încheie odată pentru totdeauna confruntarea.

— Păi, să continuăm discuţia noastră din locul unde a fost întreruptă de episodul cafelei.

— Doar nu vrei să...

— Ba da. Să ne purtăm ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— N-are rost! Ai un plan! răcnise Grant.

McNeil oftase. Lăsase flaconul de otravă şi-l fixase cu privirea pe tovarăşul său.

— Tu nu te găseşti în poziţia de a mă acuza de ceva. Repetând propunerea mea anterioară, sugerez să decidem care dintre noi va înghiţi otrava... atâta doar că va fi o hotărâre luată împreună. De asemenea, ridicase el din nou flaconul, acum va fi chestia cea adevărată. Pulberea dinăuntru nu-i decât foarte neplăcută la gust.

O luminiţă pornise să licărească în mintea lui Grant.

— Ai schimbat otrava!

— Evident. Poate că te consideri un actor bun, Grant, dar, cu toată sinceritatea, văzută din rândul întâi, performanţa ta a fost jalnică. Mi-am dat seama că pui ceva la cale, poate chiar înainte de a fi tu însuţi conştient de asta. În ultimele zile, am inspectat nava cu multă atenţie. A fost destul de amuzant să-mi imaginez toate modurile în care m-ai fi putut ucide şi chestia asta m-a ajutat să-mi... omor timpul. Otrava era atât de evidentă încât a fost prima la care m-am gândit. Am exagerat însă cu măsurile de securitate şi a fost cât pe ce să mă trădez la prima înghiţitură. Sarea nu merge în combinaţie cu cafeaua.

Inginerul făcuse o scurtă pauză, adresându-i din nou un rânjet strâmb, apoi adăugase:

— Să fiu sincer, am sperat că vei recurge la ceva mai subtil. Până acum, am descoperit cincisprezece modalităţi inefabile de asasinare a cuiva la bordul unei nave. Nu intenţionez însă să ţi le descriu.

Era de-a dreptul fantastic, se gândise Grant. Era tratat nu ca un criminal, ci mai degrabă ca un elev prostuţ care nu-şi făcuse bine temele.

— Aşadar, întrebase el neîncrezător, eşti de acord să luăm lucrurile de la început? Să te sinucizi, dacă pierzi?

McNeil tăcuse multă vreme, apoi rostise fără grabă:

— Îmi dau seama că tot nu mă crezi. Nu se potriveşte deloc cu scenariul tău bine pus la punct, aşa-i? Poate că voi reuşi totuşi să te fac să înţelegi. Nu-i câtuşi de puţin complicat.

Eu m-am bucurat de viaţă, fără multe scrupule sau regrete... dar acum am depăşit jumătatea ei şi nu mă agăţ de restul care mi-a rămas, cu disperarea ce ţi-o imaginezi. Cu toate acestea, atâta vreme cât **sunt** încă viu, ţin la anumite aspecte.

Poate vei fi surprins să afli că am şi eu idealuri. Ei bine, acestea există, Grant — întotdeauna m-am străduit să mă comport ca o fiinţă civilizată, raţională. N-am reuşit de fiecare dată. Atunci când am dat greş, am căutat să mă îndrept.

Făcuse o pauză, iar când continuase, lăsase impresia că el era cel care încerca să se dezvinovăţească.

— Niciodată nu te-am plăcut cu adevărat, Grant, totuşi te-am admirat adesea şi de aceea regret că s-a ajuns aici. Te-am admirat cel mai mult în ziua accidentului.

Pentru prima dată, McNeil părea să aibă dificultăţi în alegerea cuvintelor. Când vorbise din nou, evitase ochii celuilalt.

— Cu prilejul acela nu m-am comportat prea grozav. S-a întâmplat ceva ce nu-mi imaginasem că ar fi posibil. Dintotdeauna, am fost convins că n-o să-mi pierd niciodată firea, dar... ei bine, s-a petrecut atât de brusc încât m-a dat peste cap. — Căută să-şi mascheze stânjeneala râzând. — Cam acelaşi lucru l-am păţit cu ocazia primei mele călătorii. Eram sigur că nu voi suferi **niciodată** de rău de spaţiu... iar rezultatul a fost de-a dreptul dezastruos, tocmai fiindcă mă supraestimasem. Am depăşit totuşi momentul, la fel cum am făcut-o şi acum. Am avut însă una din cele mai mari surprize din viaţă atunci când am văzut că tocmai tu începeai să cedezi în plan nervos.

Ah, da, episodul cu vinul! Îmi dau seama că te gândeşti la el. Ei bine, este unul dintre lucrurile pe care nu le regret. Am spus că întotdeauna m-am străduit să mă comport ca un om civilizat... iar un om civilizat ar trebui să ştie când e necesar să se îmbete. Dar poate că nu înţelegi...

Curios sau nu, Grant tocmai începea să înţeleagă. Întrezărise pentru întâia oară personalitatea complexă şi întortocheată a inginerului şi-şi dădea seama cât de greşit îl judecase. Deşi "greşit" nu era termenul potrivit. În multe privinţe, aprecierile lui fuseseră corecte. Atinsese însă doar suprafaţa; nu bănuise niciodată profunzimile de dedesubt.

Într-o străfulgerare intuitivă nemaiîntâlnită până atunci, însă pe care, dată fiind natura situaţiei, n-avea s-o mai încerce vreodată, Grant pricepuse motivele comportării celuilalt. Nu era vorba de ceva atât de simplu precum încercarea unui laş de a-şi recâştiga locul în ochii lumii, fiindcă nimeni nu trebuia să afle niciodată ce se întâmplase la bordul navei.

Oricum, probabil că lui McNeil nu i-ar fi păsat câtuşi de puţin de părerea lumii, graţie nepăsării sale detaşate care îl iritase în atâtea rânduri pe Grant. Pe de altă parte, aceeaşi indiferenţă însemna că el trebuia să-şi păstreze părerea bună despre sine, cu orice preţ. Fără ea, viaţa n-ar mai fi meritat trăită... iar inginerul nu acceptase niciodată viaţa decât în condiţiile dictate de el însuşi.

McNeil îl privea cu atenţie şi probabil că-i ghicise gândurile, deoarece schimbase brusc tonul, parcă regretând că-şi dezvăluise în asemenea măsură caracterul.

— Să nu crezi că sunt vreun exaltat care simte o plăcere teribilă atunci când întoarce şi celălalt obraz, spuse el. Judecă totul din punctul de vedere al logicii. La urma urmelor, **trebuie** să ajungem la o înţelegere. Te-ai gândit vreo clipă că dacă unul dintre noi va supravieţui fără să existe un mesaj explicativ al celuilalt, îi va fi cam greu să povestească ce s-a petrecut?

În furia lui oarbă, Grant neglijase complet respectivul detaliu. Nu îşi închipuise totuşi că el ar fi ocupat un loc atât de important în gândurile lui McNeil.

— Da, încuviinţase, cred că ai dreptate.

Se simţea mult mai bine acum. Toată ura se scursese din el şi se simţea împăcat. Adevărul era cunoscut şi-l acceptase. Faptul că adversarul său diferea atât de mult de imaginea pe care o plăsmuise nu mai părea să conteze.

— Atunci, hai să terminăm treaba! rosti el lipsit de orice emoţii. Trebuie să existe pe undeva un pachet de cărţi de joc.

— Cred că ar fi bine să vorbim mai întâi cu Venus... **amândoi,** spuse McNeil, apăsând pe ultimul cuvânt. Să spunem că dorim să se înregistreze întregul *acord,* pentru cazul când cineva ar pune întrebări stânjenitoare, mai târziu.

Grant încuviinţase, neatent. Rezultatul final, indiferent care ar fi fost acesta, nu-l mai putea afecta. Ba chiar, peste zece minute, zâmbise atunci când scosese o carte din pachet şi o aşezase cu faţa în sus, lângă cea trasă de McNeil.

***

— Aşadar, asta-i toată povestea? făcu secundul, întrebându-se în sinea lui cum să se scuze cât mai decent ca să alerge la aparatura de emisie.

— Da, zise sec McNeil, asta-i totul.

Secundul muşcă din capătul creionului, încercând să formuleze următoarea întrebare.

— Grant şi-a acceptat soarta cu calm?

Căpitanul îi aruncă o căutătură nimicitoare, pe care tânărul o evită, în schimb, McNeil îl privi cu răceală, ca şi cum

ar fi putut întrezări titlurile de senzaţie Înşiruindu-se în faţa lui. Se sculă în picioare şi se apropie de hublou.

— L-ai auzit vorbind, nu? Ţi s-a părut destul de calm?

Secundul oftă. Continua să-i vină greu să creadă că, în asemenea împrejurări, doi oameni fuseseră capabili să se comporte într-un mod atât de raţional, lipsit de sentimente. Şi-ar fi putut închipui tot felul de posibilităţi dramatice: crize neaşteptate de isterie, ba chiar tentative de asasinat. Conform spuselor lui McNeil, nu se întâmplase absolut nimic. Păcat...

Inginerul vorbi din nou, parcă pentru sine:

— Da, Grant s-a comportat foarte bine... cu adevărat, foarte bine. A fost o pierdere grea...

Apoi, păru că se lasă copleşit de măreţia incomparabilă, mereu inedită a planetei care se apropia. Dedesubtul lor, la o distanţă nu prea mare şi crescând cu fiecare secundă, braţele albe ca zăpada ale secerii lui Venus acopereau mai mult de jumătate din cer. Acolo jos, exista viaţă, căldură, civilizaţie... şi aer.

Viitorul, care cu puţin timp în urmă păruse comprimat într-un punct, se deschisese iarăşi spre toate posibilităţile şi minunile sale necunoscute. Dar în spatele său, McNeil putea simţi ochii celor care-l salvaseră iscodindu-l, cercetându-l şi, da... condamnându-l.

Tot restul vieţii lui avea să audă şoapte. Glasuri întrebând îndărătul său: "Nu-i el cel care...?"

Nu-i păsa. Măcar o dată în viaţă făcuse ceva de care nu-i era ruşine. Poate că, într-o bună zi, o analiză nemiloasă a propriilor trăiri şi sentimente avea să-i demaşte motivele acţiunilor, murmurându-i la ureche: "Altruism? Termină cu prostiile! Ai făcut-o ca să-ţi sporeşti părerea bună despre tine — cu mult mai importantă decât a celor din jur!"

Însă glasurile înnebunitoare, perverse, care pe toată durata vieţii lui făcuseră ca nimic să nu pară că merita osteneala, tăceau acum, şi bărbatul se simţi mulţumit. Atinsese zona de calm din centrul uraganului. Atât timp cât avea să dureze, trebuia să se bucure din plin de ea.
